

آزمون ۴ از ۱۲

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

اگر دانشگاه اصلاح شود مملکت اصلاح می شود.
امام خمینی (ره)

پاسخ تشریحی آزمون آزمایشی سنجش یازدهم - مرحله دوم (۱۴۰۳/۰۸/۱۸)

ادبیات و علوم انسانی (یازدهم)

کارنامه آزمون، عصر روز برگزاری آن از طریق سایت اینترنتی زیر قابل مشاهده می باشد:

www.sanjeshserv.ir

مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی

به منظور فراهم نمودن زمینه ارتباط مستقیم مدیران، مشاوران و دبیران محترم دبیرستان ها و مراکز آموزشی همکار در امر آزمون های آزمایشی سنجش و بهره مندی از نظرات ارزشمند شما عزیزان در خصوص این آزمون ها ، آدرس پست الکترونیکی test@sanjeshserv.com معرفی می گردد. از شما عزیزان دعوت می شود، دیدگاه های ارزشمند خود را از طریق آدرس فوق با مدیر تولیدات علمی و آموزشی این مجموعه در میان بگذارید.

@sanjesheducationgroup

@sanjeshserv

کانال های ارتباطی:

ریاضی و آمار (۲)

۱. گزینه ۳ درست است.

می‌دانیم مربع هر عدد فرد، همواره عددی فرد است. مثلاً ۳ عددی فرد است و مربع آن یعنی عدد ۹ نیز فرد است ($3^2 = 9$). از طرفی می‌دانیم فارابی معلم ثانی است. بنابراین گزاره p نادرست و گزاره q درست است. بررسی گزینه‌ها:

با توجه به ارزش گزاره‌ها و خصلت‌های روابط عطفی، فصلی، شرطی و دو شرطی، ارزش گزاره‌های مرکب را مشخص می‌کنیم. (۱) درست است.

$$((p \Rightarrow \sim r) \wedge q) \equiv ((F \Rightarrow \sim r) \wedge T) \equiv (T \wedge T) \equiv T$$

(۲) درست است.

$$(\sim (q \Leftrightarrow p) \vee (r \wedge q)) \equiv (\sim (\underbrace{T \Leftrightarrow F}_F) \vee (\underbrace{r \wedge T}_r)) \equiv$$

$$(\sim F \vee r) \equiv (T \vee r) \equiv T$$

(۳) نادرست است.

تذکر: بدون توجه به ارزش گزاره r ، ترکیب فصلی $(r \vee \sim r)$ همواره درست است.

$$((r \vee \sim r) \Rightarrow p) \equiv (T \Rightarrow F) \equiv F$$

(۴) درست است.

$$((p \wedge \sim r) \Leftrightarrow \sim q) \equiv ((F \wedge \sim r) \Leftrightarrow F) \equiv (F \Leftrightarrow F) \equiv T$$

ارزش گزاره مرکب گزینه ۳ با ارزش بقیه گزاره‌ها متفاوت است.

۲. گزینه ۴ درست است.

بررسی گزاره‌ها:

$$((p \wedge q) \vee (\sim p \wedge q)) \equiv ((p \vee \sim p) \wedge q) \equiv (T \wedge q) \equiv q$$

(۱) هم‌ارزی برقرار نیست.

(۲) هم‌ارزی برقرار نیست.

$$((p \Rightarrow q) \wedge (p \Rightarrow \sim q)) \equiv ((\sim p \vee q) \wedge (\sim p \vee \sim q)) \equiv$$

$$(\sim p \vee (q \wedge \sim q)) \equiv (\sim p \vee F) \equiv \sim p$$

(۳) هم‌ارزی برقرار نیست. گزاره‌های $(p \Rightarrow q)$ و $(p \wedge \sim q)$ نقیض یکدیگر هستند.

$$((p \wedge \sim q) \Leftrightarrow (p \Rightarrow q)) \equiv (\underbrace{\sim (p \Rightarrow q)}_{\sim s} \Leftrightarrow \underbrace{(p \Rightarrow q)}_s) \equiv F$$

(۴) هم‌ارزی برقرار است. گزاره‌های $(p \Rightarrow q)$ و $(\sim p \vee q)$ با یکدیگر هم‌ارزند.

$$(\sim p \vee q) \wedge ((p \Rightarrow q) \vee r) \equiv (p \Rightarrow q) \wedge ((p \Rightarrow q) \vee r) \stackrel{\text{جذب}}{\equiv} (p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$$

هم‌ارزی $(p \Rightarrow q) \equiv (\sim q \Rightarrow \sim p)$ به نام عکس نقیض گزاره شرطی همواره برقرار است.

۳. گزینه ۱ درست است.

بررسی عبارات:

الف) درست است.

$$\left(\frac{x}{2}\right)^2 = \frac{x^2}{4} \quad \text{مجذور نصف عددی:}$$

$$\frac{x}{2} \quad \text{نصف عددی:} \quad x$$

$$\frac{1}{3}(2x) = \frac{2x}{3} \quad \text{ثلث دو برابر آن عدد:}$$

$$\frac{x^2}{4} = \frac{2}{3}x + 10$$

عبارت را به صورت نماد ریاضی بازنویسی می‌کنیم:

(ب) نادرست است.

مجموع سه برابر عددی با ۵: $3X + 5$ تفاضل همان عدد از ۷: $7 - X$

$$3X + 5 = 7 - X$$

عبارت را به صورت نماد ریاضی بازنویسی می‌کنیم:

(پ) نادرست است. به صورت زیر درست است:

$$x^2 + y^2 > (x + y)^2$$

دقت کنید، به ازای هر x و y ، تساوی $(x + y)^2 = x^2 + y^2$ برقرار نیست.

(ت) نادرست است.

عددی غیرصفر: X معکوس عدد: $\frac{1}{X}$ قرینه X : $-X$

$$-X + \frac{1}{X} = \frac{3}{4}$$

عبارت را به صورت نماد ریاضی بازنویسی می‌کنیم:

فقط یک عبارت به درستی به صورت نماد ریاضی نوشته شده است.

۴. گزینه ۳ درست است.

پیکربندی قیاس استثنایی به صورت‌های زیر درست است.

حالت وضع مقدم:

مقدمه ۱: اگر (الف) آنگاه (ب)

مقدمه ۲: (الف)

نتیجه: (ب)

حالت رفع تالی: (براساس هم‌ارزی $p \Rightarrow q \equiv \sim q \Rightarrow \sim p$)

مقدمه ۱: اگر (الف) آنگاه (ب)

مقدمه ۲: نقیض (ب)

نتیجه: نقیض (الف)

استفاده نادرست از قیاس استثنایی به صورت زیر را مغالطه می‌نامند.

مقدمه ۱: اگر (الف) آنگاه (ب)

مقدمه ۲: (ب)

نتیجه: (الف)

بررسی گزینه‌ها:

(۱) قیاس استثنایی است. وضع مقدم

(۲) قیاس استثنایی است. رفع تالی

(۳) قیاس استثنایی نیست. مغالطه است.

(۴) قیاس استثنایی است. وضع مقدم.

۵. گزینه ۳ درست است.

در مرحله چهارم، دچار خطای محاسباتی شده است. هرگاه طرفین نامعادله را بر عددی منفی تقسیم می‌کنیم، پس از انجام

عملیات تقسیم، جهت نامعادله برعکس می‌شود. بنابراین گام ۴ و ۵ به صورت زیر درست است.

$$3 < 5$$

۴- طرفین را بر (۵-) تقسیم می‌کنیم.

۵- از طرفین سه واحد کم می‌کنیم. $0 < 2$

۶. گزینه ۱ درست است.

اگر گزاره شرطی $p \Rightarrow (\sim q \vee r)$ نادرست باشد به معنای آن است که p (مقدم) درست و $\sim q \vee r$ (تالی) نادرست است

و از آنجا که ارزش گزاره $\sim q \vee r$ نادرست است پس ارزش گزاره‌های r و $\sim q$ نادرست است. (q درست است)

حال ارزش گزاره داده شده را بررسی می‌کنیم:

$$(r \wedge p) \Leftrightarrow (q \wedge \sim p) \equiv (د \wedge ن) \Leftrightarrow (د \wedge ن)$$

$$\equiv (ن \Leftrightarrow ن) \equiv د$$

۷. گزینه ۱ درست است.

می‌دانیم $(p \Rightarrow q) \equiv (\sim p \vee q)$ پس:

$$(p \Rightarrow q) \wedge p \equiv (\sim p \vee q) \wedge p$$

طبق هم‌ارزی $p \wedge (q \vee r) \equiv (p \wedge q) \vee (p \wedge r)$ داریم:

$$(\sim p \vee q) \wedge p \equiv (\sim p \wedge p) \vee (q \wedge p) \equiv \text{ن} \vee (q \wedge p) \equiv q \wedge p \equiv p \wedge q$$

۸. گزینه ۳ درست است.

گزاره p درست و گزاره‌های q و r نادرست هستند.

$$\text{الف) } (q \Rightarrow p) \wedge \sim r \equiv (\underbrace{\text{د} \Rightarrow \text{ن}}_{\text{به انتقای مقدم درست است}}) \wedge \text{د} \equiv \text{د} \wedge \text{د} \equiv \text{د}$$

$$\text{ب) } (p \Leftrightarrow r) \vee (p \wedge q) \equiv (\text{د} \Leftrightarrow \text{ن}) \vee (\text{د} \wedge \text{ن}) \equiv \text{ن} \vee \text{ن} \equiv \text{ن}$$

پس «الف» درست و «ب» نادرست است.

۹. گزینه ۲ درست است.

می‌دانیم تعداد سطرهای جدول ارزشی n گزاره برابر با 2^n است.
پس:

$$2^n = 32 \Rightarrow 2^n = 2^5 \Rightarrow n = 5$$

حال اگر تعداد گزاره‌ها $n - 2$ باشد، یعنی $5 - 2 = 3$ باشد، تعداد سطرها برابر $2^3 = 8$ است.

۱۰. گزینه ۱ درست است.

اگر ارزش گزاره $q \wedge r$ درست باشد، به معنای آن است که هر دو گزاره درست هستند و از آنجا که ترکیب دو شرطی $p \Leftrightarrow q$ نیز درست است و (می‌دانیم q درست است)، پس $\sim p$ هم درست است.
(در نتیجه p نادرست است) یعنی تا اینجا متوجه شدیم که:

$$p \equiv \text{ن} \qquad q \equiv \text{د} \qquad r \equiv \text{د}$$

حال گزاره‌های داده شده را بررسی می‌کنیم:

$$\text{الف) } (\sim q \Rightarrow r) \equiv (\sim \text{د} \Rightarrow \text{د}) \equiv \text{د}$$

$$\text{ب) } (p \vee q) \equiv (\text{ن} \vee \text{د}) \equiv \text{د}$$

$$\text{ج) } \sim r \Leftrightarrow p \equiv (\sim \text{د} \Leftrightarrow \text{ن}) \equiv \text{د}$$

پس هر سه گزاره داده شده درست هستند و هیچ کدام از آن‌ها نادرست نیست.

۱۱. گزینه ۴ درست است.

گزینه‌های (۱) و (۲) و (۳) درست هستند.

$$p \Leftrightarrow q \equiv (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$$

۱۲. گزینه ۴ درست است.

$$p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q$$

بنابراین:

$$[q \wedge (p \Rightarrow \sim q)] \wedge p \equiv [q \wedge (\sim p \vee \sim q)] \wedge p \equiv$$

$$[(q \wedge \sim p) \vee (q \wedge \sim q)] \wedge p \equiv [(q \wedge \sim p) \vee F] \wedge p \equiv$$

$$(q \wedge \sim p) \wedge p \equiv q \wedge (\sim p \wedge p) \equiv q \wedge F \equiv F$$

۱۳. گزینه ۲ درست است.

ابتدا ارزش گزاره‌های p و q و r را به دست می‌آوریم:

$$۱) p \Rightarrow (\sim p \vee q) \equiv F \rightarrow \begin{cases} p \equiv T \\ \sim p \vee q \equiv F \rightarrow F \vee q \equiv F \rightarrow q \equiv F \end{cases}$$

$$۲) (p \wedge q) \Leftrightarrow \sim r \equiv T \rightarrow (T \wedge F) \Leftrightarrow \sim r \equiv T \rightarrow$$

$$F \Leftrightarrow \sim r \equiv T \rightarrow \sim r \equiv F \rightarrow r \equiv T$$

حال ارزش گزاره داه شده را به دست می‌آوریم:

$$(r \Rightarrow \sim r) \Leftrightarrow [(\sim p \Rightarrow q) \vee \sim q] \equiv (T \Rightarrow F) \Leftrightarrow [(F \Rightarrow F) \vee T] \equiv F \Leftrightarrow [T \vee T] \equiv F \Leftrightarrow T \equiv F$$

۱۴. گزینه ۳ درست است.

اعداد نامثبت a و b را به صورت $a, b \leq 0$ می‌نویسیم.

جذر مجموع توان دوم اعداد $a, b \leftarrow \sqrt{a^2 + b^2}$

مجموع معکوس آن دو عدد $\frac{1}{a} + \frac{1}{b} \leftarrow$

$$\sqrt{a^2 + b^2} \geq \frac{1}{a} + \frac{1}{b} \quad (a, b \leq 0)$$

بنابراین نماد ریاضی عبارت توصیفی به صورت مقابل است:

۱۵. گزینه ۱ درست است.

مجموع دو عدد a و b زوج نباشند را $\sim p$ و در مقادیر a و b فقط یکی فرد است را q فرض می‌کنیم. بنابراین $a + b = 2k$ (عدد زوج است) گزاره p می‌باشد. در نتیجه داریم:

$$\sim p \Rightarrow q \xrightarrow{\text{عکس نقیض}} \sim q \Rightarrow p$$

طبق مغالطه داریم:

$$\sim q \Rightarrow p$$

$$\frac{p}{p}$$

$$\therefore \sim q$$

پس نتیجه حاصل از استدلال باید $\sim q$ باشد، یعنی نقیض گزاره « a و b فقط یکی فرد است» بنابراین a و b باید هر دو زوج یا باید هر دو فرد باشند، که گزینه ۱ مطلوب است.

علوم و فنون ادبی (۲)

۱۶. گزینه ۳ درست است.

در اواخر دوره مغول، توجه به زبان فارسی که زبان توده مردم بود، رونق بیشتری گرفت.

(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۱۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۷. گزینه ۱ درست است.

در گزینه‌های «ب» و «ت»، قالب قصیده در این دوره، کمرنگ شد و غزل که زبان دل و عشق بود، گسترش یافت.

(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۱۴؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۸. گزینه ۲ درست است.

هر دو شاعر قرن هفتم‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۱۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۹. گزینه ۳ درست است.

- اخلاق‌الاشراف و رساله دلگشا: عبید زاکانی

- تحفة‌الاحرار و بهارستان: جامی

- مجالس سبعة و فیه ما فیه: مولانا

(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۱۴، ۱۵، ۱۷، ۱۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۰. گزینه ۴ درست است.

سلمان ساوجی، در غزل توجه خاصی به سعدی و مولوی داشته است. سلمان، شاعر قرن هشتم است؛ پس هرگز سعدی و

مولوی - که شاعران قرن هفتم‌اند - تحت تأثیر او نبوده‌اند!

(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۱۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۱. گزینه ۲ درست است.

- این مثنوی به شیوه داستان‌های نظامی سروده شده است. ← جمشید و خورشید

- از مهم‌ترین و نخستین آثار در علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر به‌شمار می‌رود. ← المعجم

- نثری شیوا، آراسته و دل‌انگیز دارد و در بین متون عارفانه از مرتبه‌ای والا برخوردار است. ← مرصادالعباد

(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۱۴ تا ۱۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۲. گزینه ۲ درست است.

«تاریخ و صاف» و «تاریخ جهانگشا» هر دو دارای نثری پیچیده‌اند.

(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۱۴؛ سطح دشواری: آسان)

۲۳. گزینه ۴ درست است.

- «خانه» در مصراع دوم از گزینه (۴)، استعاره از «دل» است. در مصراع اول، «خانه دل» اضافه تشبیهی یا همان تشبیه فشرده اضافی است که «دل» مشبه و «خانه» مشبه‌به است. (دل مانند خانه است.)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «زمین» مشبه و «لقمه» مشبه‌به است. (زمین گویی لقمه‌ای است.)

(۲) «آینه ضمیر» اضافه تشبیهی یا همان تشبیه فشرده اضافی است که «ضمیر» مشبه و «آینه» مشبه‌به است. (ضمیر مانند آینه است.)

(۳) «برف» مشبه، «چون»: ادات تشبیه، «پرافشان پری‌های هزار افسانه‌ای از یادها رفته» مشبه‌به و مجموعاً یک تشبیه گسترده است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: آسان)

۲۴. گزینه ۳ درست است.

در گزینه (۳) دو تشبیه بلیغ یا فشرده اسنادی وجود دارد که فقط دو رکن مشبه و مشبه‌به دارند. «مادر» مشبه، «برگ درخت» مشبه‌به و «دوستان» مشبه، «آب روان» مشبه‌به است. در دیگر گزینه‌ها، تشبیه کامل یا گسترده وجود دارد که از چهار رکن تشبیه، سه یا چهار رکن را دارند.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «درخت مهربانی» مشبه، «سرو بوستانی» مشبه‌به، «می‌ماند = شبیه است» ادات تشبیه است.

(۲) «صدا» مشبه، «چون» ادات تشبیه، «بوی گل» مشبه‌به، «به آرامی به هر سو پخش می‌گشت» وجه شبه است و هر چهار رکن تشبیه در آن ذکر شده است.

(۴) «من» مشبه، «چو» ادات تشبیه، «گل» مشبه‌به، «یک روز خنده کردم و عمری گریستم» وجه شبه است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۵. گزینه ۳ درست است.

«او» (نهاد محذوف): مشبه، «به‌سان»: ادات تشبیه، «فاخته»: مشبه‌به، «کوکو همی‌کرد»: وجه شبه است. به‌جز مشبه و مشبه‌به، ادات و وجه شبه نیز ذکر شده است.

(۱) «اکسیر عشق»: تشبیه فشرده اضافی است. («عشق»: مشبه، «اکسیر»: مشبه‌به)

«زر شدم»: تشبیه فشرده اسنادی است. («من»: نهاد محذوف: مشبه، «زر»: مشبه‌به)

(۲) سنگ بلا: تشبیه فشرده اضافی است. («بلا»: مشبه، «سنگ»: مشبه‌به)

گزینه (۴) دو تشبیه فشرده اضافی وجود دارد.

(خورشید می؛ می: مشبه، خورشید: مشبه‌به)، (مشرق ساغر؛ ساغر: مشبه، مشرق: مشبه‌به)

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۲۶. گزینه ۲ درست است.

در این گزینه، چهار بار تشبیه به کار رفته است:

(۱) مس وجود: وجود مانند مس است. ۲- چو مردان ره از مس وجودت دست بشوی ۳- کیمیای عشق: عشق مانند کیمیا است.

(۴) زر شوی: تو (مانند) زر (ارزشمند) بشوی

بررسی سایر گزینه‌ها

(۱) دو بار تشبیه به کار رفته است: ۱- روز چو شمعی در شب است. ۲- شب چو چراغی به صبح است.

(۳) دو بار تشبیه به کار رفته است: ۱- سرم چو درخت شکوفه دار سپید شد. ۲- میوه غم: غم مانند میوه است.

(۴) سه بار تشبیه آمده است: ۱- تو سرو جویبار هستی. ۲- تو لاله بهار هستی. ۳- تو حور دلربا هستی.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۷. گزینه ۴ درست است.

در این بیت، دو بار تشبیه گسترده به کار رفته است که هر چهار رکن تشبیه در آن‌ها وجود دارد. ۱- سینه: مشبه، چون: ادات تشبیه، دریا: مشبه‌به، گشاده باشد: وجه شبه ۲- سینه (نهاد جدای محذوف در مصراع دوم): مشبه، چو: ادات تشبیه، دریا: مشبه‌به، نغمه‌ای ساز کند: وجه شبه است.

در دیگر گزینه‌ها، تشبیه فشرده و گسترده، هر دو، وجود دارد.

در گزینه ۱: دیوار امت: تشبیه فشرده اضافی است و تو چون پشتیبانو بوستانی: مشبه‌به، می‌ماند: ادات تشبیه) در گزینه ۳، دو تشبیه فشرده اضافی و یک تشبیه گسترده مرکب وجود دارد. جوشی: تشبیه گسترده است.

در گزینه ۲: درخت مهربانی: تشبیه فشرده اضافی است (مهربانی: مشبه، درخت: مشبه‌به). درخت مهربانی به سرو بوستانی می‌ماند: تشبیه گسترده است. (درخت مهربانی: مشبه، سرن برگ: تشبیه فشرده اضافی (برگ: مشبه، جوشن: مشبه‌به)، ناوک صنوبر وغان: تشبیه فشرده اضافی (صنوبر و غان = نام دو نوع درخت، مشبه و ناوک = تیر دو شاخه: مشبه‌به)

تشبیه گسترده بیت: «زمین در زیر برگ هایی که درختان صنوبر و غان در آن فرورفته است» مشبه، «چو» ادات تشبیه، «سینه سهراب که ناوک در جوشن آن فرورفته است» مشبه‌به، نحوه فرورفتن درختان صنوبر و غان در زمین که مانند فرورفتن ناوک (تیر) در جوشن (زره) سهراب است « وجه شبه است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۸. گزینه ۱ درست است.

ترکیبات «چشم دوستان و پشت آینه، عاشق بی‌زر و چشم ناله» اضافه تشبیهی نیستند؛ زیرا در آن‌ها تشبیهی صورت نگرفته است. در تأیید این ادعا می‌توانیم بگوییم که «عاشق بی‌زر» ترکیب وصفی است. (عاشق: موصوف، بی‌زر: صفت) در ترکیب «چشم ناله»، استعاره وجود دارد؛ زیرا می‌توانیم بگوییم که: ناله، چشم ندارد بلکه ناله: مشبه، مانند انسان: مشبه به محذوف، چشم دارد. در نتیجه، مشبه‌به حذف شده است و دیگر تشبیهی وجود ندارد.

در مورد ترکیبات «چشم دوستان و پشت آینه»، می‌توانیم بگوییم: دوستان چشم دارند و آینه پشت دارد؛ بنابراین اضافه غیرتشبیهی هستند و مضاف به مضاف‌الیه تعلق دارد.

در مورد دیگر ترکیبات، اگر جای مضاف و مضاف‌الیه را عوض کنیم و کسره اضافه را برداریم و فعل «دارد» را به آخر آن اضافه کنیم، متوجه می‌شویم که جمله‌ای با معنی حقیقی تشکیل نمی‌شود و در تمام ترکیبات موردنظر، مضاف‌الیه به مضاف مانند شده است؛ یعنی سعادت به کیمیا، عطش به نسیم، باران به زنگ، عشق به بلا، آب به آینه و خشم به آتش تشبیه شده است.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۲۹. گزینه ۲ درست است.

بیت گزینه ۲ از سه پایه آوایی تشکیل شده است:

۱- (دلَم را دا = ---U) ۲- (غ عش قی بر = ---U) ۳- (ج بین نه = --U)

در دیگر گزینه‌ها، هر مصراع از چهارپایه آوایی تشکیل شده است:

(۱)

۱- (مکنُ پیب = --U) ۲- (ش دی وا = --U) ۳- (رغی بت = --U) ۴- (ب سی = -U)

(۳)

۱- (یا رَ زَ عِر = --U) ۲- (فان مَ را پی = --U) ۳- (مان ای سَر = --U) ۴- (شارِدِه = -U)

(۴)

۱- (اسی رَش = --U) ۲- (نَ خا هَد = --U) ۳- (زهای = --U) ۴- (ز بَند = -U)

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۰. گزینه ۴ درست است.

در گزینه (۴) هر مصراع از آن، همانند الگوی صورت سؤال، (۱۱) هجا دارد که اگر با توجه به ترتیب هجاهای کوتاه و بلند، پایه‌های آوایی آن را مشخص کنیم، متوجه می‌شویم که الگویی معادل با الگوی هجایی صورت سؤال دارد:

مَ را گَ گَ = --U، ب در دی یا = ---U، د می کن = --U

در گزینه (۳)، هر مصراع آن (۱۱) هجا دارد با این تفاوت که ترتیب و چینش هجاهای کوتاه و بلند آن با الگوی صورت سؤال متفاوت است. به این ترتیب:

خُ روشی = - - - U ، - - - U = ، زِ شَهْرُ = - - - U ، زِ دَشت = - U

در گزینه (۲) ترتیب هجاها با الگوی صورت سؤال یکسان است؛ اما یک هجا در پایان بیشتر دارد.

مَنِمَ شَبَّ آ = - - - - U ، مَدَّ سَ تَمَّ وَا = - - - - U ، مَ بَگَ زَا رَمَ = - - - - U

در گزینه (۱)، نیز مانند گزینه (۲) ترتیب هجاها با الگوی صورت سؤال یکسان است با این تفاوت که پنج هجا نسبت به الگوی صورت سؤال بیشتر دارد؛ بنابراین با هم مطابقت ندارند.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۱. گزینه ۴ درست است.

در گزینه (۴) هر مصراع از تکرار دو پایه آوایی تشکیل شده است که به دو صورت می توان مرز بین پایه ها یا ارکان را مشخص کرد؛ یعنی می توان به صورت پایه های ۴ هجایی و ۳ هجایی یا به صورت پایه های ۳ هجایی و ۴ هجایی مرز بین پایه ها را مشخص کرد به این ترتیب:

گُفتم کِ کی = - U - - | بِ بَخْ شی = - U - - || بَر جانِ نا = - U - - | تَ وَا نَم = - U - -

یا به این ترتیب ابتدا ۳ هجا و سپس ۴ هجا جدا می کنیم

گُف تَم کِ = - U - - | کی بِ بَخْ شی = - U - - || بَر جانِ = U - - | نا تَ وَا نَم = - U - -

دیگر گزینه ها همه از تکرار یک پایه آوایی تشکیل شده اند:

(۱) اَ گَر تَ = - U - - | زِ آمو = - U - - || خَد تَن سَر = - U - - | بِ تا بی = - U - -

(۲) یار مَ را = - U U - - | غار مَ را = - U U - - | عَشَقِ جِ گَر = - U U - - | خار مَ را = - U U - -

(۳) مَح مِل بِ دا = - U - - | ری سا رِ وان = - U - - | تَن دی مَ کُن = - U - - | با کا رِ وان = - U - -

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۲؛ سطح دشوار)

۳۲. گزینه ۲ درست است.

در گزینه (۲) همزه آغاز واژه «ز» را در پایه دوم باید حذف نمود و مطابق خط عروضی، صامت «ف» در پایان واژه ضعیف را باید با مصوت (-) و صامت «ز» بعد از آن به صورت هجای «فَر» در پایه آوایی «فَز تَ وَا» به کار ببریم تا آهنگ کلام درست تر احساس شود در دیگر گزینه ها، تمام پایه های آوایی به درستی مشخص شده اند.

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۲؛ سطح دشوار)

۳۳. گزینه ۳ درست است.

هر مصراع از ابیات «ب» و «ث» از چهار پایه آوایی چهار هجایی تشکیل شده است که هر پایه با الگوی هجایی «-UU-» مطابقت دارد. مرز پایه های هر مصراع چنین است:

(ب)

روح تِ یی = -UU-	نوح تِ یی = -UU-	فات حُ مَف = -UU-	توح تِ یی = -UU-
------------------	------------------	-------------------	------------------

(ث)

مُر دِ بُ دَم = -UU-	زِن دِ شُ دَم = -UU-	گِرِ یِ بُ دَم = -UU-	خَد دِ شُ دَم = -UU-
----------------------	----------------------	-----------------------	----------------------

در دیگر گزینه ها، هریک وزنی متفاوت با بقیه ابیات دارند.

(الف)

بِ گوتا = - - - U	سَ وَا را = - - - U	وَرَمَ زا = - - - U	بُ لی = - U =
-------------------	---------------------	---------------------	---------------

(پ)

هَرِ چِ بِ گَر = -UU-	دِ خِشُ تَن = -U-U-	مِ نَدِ گَرَم = -UU-	دِ رِینِ چَ مَن = -U-U-
-----------------------	---------------------	----------------------	-------------------------

(ت)

صَد هِ زَا ران = - - - U	دا مُ دَا نَس = - - - U	تِی خُ دا = -U - =	
--------------------------	-------------------------	--------------------	--

(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۲؛ سطح دشوار)

۳۴. گزینه ۲ درست است.

اگر هجاهای این بیت را به پایه‌های چهارهجایی تقسیم کنیم، در می‌یابیم که این شعر از سه پایه چهارهجایی و یک پایه سه هجایی در آخر تشکیل شده است؛ بنابراین، پایه پایانی این بیت، یک هجای بلند کمتر دارد. در پایان دیگر گزینه‌ها، هیچ هجایی حذف نشده است. به این صورت که،
(۱) از چهار پایه آوایی چهارهجایی مطابق الگوی «— — — — —» فراهم شده است.
(۳) از چهار پایه آوایی چهارهجایی مطابق الگوی «— — — — —» فراهم شده است.
(۴) از چهار پایه آوایی چهارهجایی مطابق الگوی «— — — — —» حاصل شده است.
تذکر مهم:

در عروض فارسی، در هر مصراع حداکثر (۱۶) هجا؛ در هر مصراع، حداکثر (۴) پایه آوایی یا رکن و در هر رکن یا پایه آوایی، حداکثر (۴) هجا وجود دارد؛ بنابراین اگر یک مصراع شعر، ۱۶ هجا داشته باشد، چشم بسته می‌گوییم از (۴) پایه (۴) هجایی تشکیل شده است و اگر یک مصراع شعر، (۱۲) هجا داشته باشد، از (۳) پایه (۴) هجایی یا (۴) پایه (۳) هجایی تشکیل شده است. و اگر یک مصراع شعر، (۱۴) هجا داشته باشد، می‌توانیم بگوییم از (۳) پایه (۴) هجایی و یک پایه (۲) هجایی یا از دو پایه (۴) هجایی و دو پایه (۳) هجایی تشکیل شده است که به صورت تناوبی به شکل (۴ و ۳) هجایی یا (۳ و ۴) هجایی، پایه‌ها را مشخص می‌کنیم.
(غزلیات حافظ؛ سطح دشوار)

۳۵. گزینه ۴ درست است.

هر دو بیت تصویر مشترکی را بیان می‌کنند که گل «بوته گل» در آب صاف و زلال، جلوه‌گری می‌کند و رخسارش را می‌آراید.
(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۳۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۶. گزینه ۴ درست است.

این بیت از دلدادگی حافظ سخن می‌گوید که دل‌باخته غمزه‌های معشوق شده است اما سایر ابیات به «بی‌توجهی و بی‌اعتنایی معشوق نسبت به عاشق» اشاره دارند.
(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۳۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۷. گزینه ۱ درست است.

بیت «ب»: عشق هم درد است هم درمان؛ یعنی اینکه ویژگی دوگانه دارد و درد و درمان عاشق را باید در خود عشق جست‌وجو کرد.
بیت «پ»: در عشق، مقام و اعتبار دنیایی، بی‌ارزش است و باید شیخ بودن و سر بودن را کنار گذاشت!
بیت «الف»: عشق موجب کمال است و عارف و عاشق حق، به واسطه عشق از همه پیشی می‌گیرد.
(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۲۴ و ۳۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۳۸. گزینه ۲ درست است.

هر دو بیت به ارزش‌بخشی عشق اشاره دارند. با این مفهوم در بیت زیر، ص ۳۰ آشنا شدید.
«گویند روی سرخ تو سعدی که زرد کرد؟ اکسیر عشق بر مسم افتاد و زر شدم»
(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۳۰؛ سطح دشواری: متوسط)

۳۹. گزینه ۱ درست است.

این بیت از تأثیر عشق سخن می‌گوید که حتی بر دل بی‌بهره از عشق اثر می‌گذارد. اما سایر ابیات، همچون بیت صورت سؤال به وفا داری عاشق تا پای مرگ اشاره دارند. با این مفهوم، در این بیت کتاب درسی آشنا شدید.
«مرا در دل درختِ مهربانی به چه ماند به سرو بوستانی»
(علوم و فنون ادبی (۲) - ص ۳۳؛ سطح متوسط)

۴۰. گزینه ۲ درست است.

در این بیت، «غنچه»: مشبه - «من»: مشبه‌به است که مطابق صورت سؤال، مشبه در مصراع اول و مشبه‌به در مصراع دوم آمده است.
در گزینه ۱: مصراع دوم «اجرام کوه‌ها که در میان برف نهان است»: مشبه و در مصراع اول، «پنبه‌دانه که در پنبه تعبیه است»: مشبه‌به است که دقیقاً برعکس صورت سؤال است.

در گزینه ۳- در هر مصراع یک تشبیه ذکر شده است که مشبّه و مشبّه‌به آن‌ها در کنار هم و در داخل یک مصراع آمده است.
(شب: مشبّه، روز: مشبّه‌به) ؛ «-م» در «روزم»: مشبّه، روز: مشبّه‌به)
در گزینه ۴- «آب دیده مظلوم»: مشبّه، «آتش»: مشبّه‌به است که هر دو رکن در مصراع اول آمده است.
(علوم و فنون ادبی (۲) - درس ۳، سطح متوسط)

جامعه‌شناسی (۲)

۴۱. گزینه ۳ درست است.

در امپریالیسم فرهنگی، مقاومت فرهنگی منطقه‌ای که تحت تصرف اقتصادی یا نظامی جامعه‌ای دیگر قرار گرفته‌است، از بین می‌رود و قوم مغلوب، برتری فرهنگی جامعه مسلط را نیز می‌پذیرد.
بنابراین هر استعماری زیر مجموعه امپریالیسم است.
(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۲. گزینه ۲ درست است.

«تبلیغات شرکت‌های تجاری در هند و نیجریه» به مفهوم استعمار فرانو اشاره دارد. گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ به استعمار فرانو اشاره نمی‌کند، پس نادرست است.
(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۳ - ص ۲۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۳. گزینه ۴ درست است.

از ویژگی‌های جامعه تغلب می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
- مردم آن شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر هستند.
در نظر آنان مردم جوامع دیگر خوار و بی‌ارزش هستند.
ازعلل پیدایش امپراتوری‌های بزرگ می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:
- کشورگشایی و قدرت نظامی، سلطه و استکبار در گذشته از جمله پیامدهای غلبه نظامی بر یک سرزمین
- بسط و گسترش فرهنگ قوم غالب
- حضور مستقیم قوم مهاجم در مناطق اشغالی
(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۴. گزینه ۲ درست است.

اصلاح عبارت نادرست:
عبارت ۱: اروپاییان در هجوم به قاره آمریکا برای تأمین سلطه خود مناطقی نظیر هائیتی، کوبا، نیکاراگوئه و سواحل ونزوئلا که تراکم جمعیتی بالایی داشتند از جمعیت خالی کردند.
عبارت ۴: زبان فارسی پیش از آنکه هندوستان مستعمره انگلستان شود دومین زبان رسمی و زبان فرهنگی و علمی این کشور بود.
(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۵. گزینه ۳ درست است.

الف) قوای نظامی (ب) سلطه نظامی (پ) پنهان (ت) کودتا (ث) پنهان (ج) ترویج عقاید و ارزش‌های غرب
(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: بسیار دشوار)

۴۶. گزینه ۴ درست است.

- ناتوی فرهنگی ← امپریالیسم فرهنگی، استعمار فرانو
- رسانه‌ها ← امپریالیسم فرهنگی، استعمار فرانو
- دولت‌های دست‌نشانده ← امپریالیسم اقتصادی، استعمار نو
- پذیرش برتری فرهنگی جامعه مسلط ← امپریالیسم فرهنگی، استعمار فرانو
- اشتغال نظامی ← امپریالیسم سیاسی، استعمار
(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۳ - ص ۲۴ و ۲۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۷. گزینه ۱ درست است.

جامعه تغلب جزو جامعه جوامعی است که سلطه بر دیگر جوامع را جز ارزش اجتماعی برتر حساب می کند و ویژگی های جامعه تغلب بر آن منطبق است. حکایت بیان شده مربوط به ویژگی امپراطوری مغولان و به طور کلی امپراتوری هاست که جهان گشایی آنان با کشتار و خسارت های انسانی و اقتصادی همراه بوده است. غلبه نظامی اگرچه منجر به حضور مستقیم قوم غالب و سربازان پیروز می شود ولی همواره گسترش و جهانی شدن فرهنگ را به دنبال ندارد. مغولان فتوحاتی فراتر از مرزهایشان داشتند ولی جهانی شدن آنان منجر به جهانی شدن فرهنگشان نشد. (جامعه شناسی (۲) - درس ۳؛ سطح دشواری: دشوار)

۴۸. گزینه ۲ درست است.

انسان مسئول آباد کردن این جهان و موظف به پرهیز از فساد در آن است. اسلام، پیروزی مستضعفان بر مستکبران را نوید می دهد. (جامعه شناسی (۲) - درس ۴ - ص ۲۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۴۹. گزینه ۳ درست است.

اصول و ارزش های اسلام، به قوم و گروه خاصی تعلق ندارند؛ بلکه جهان شمول هستند. عقل در فرهنگ اسلام، زیباترین و محبوب ترین مخلوق خداوند است. پیامبران برای شکوفایی عقل آدمیان، اجرای عدالت، جلوگیری از چرخش ثروت در دست اغنیا و آزادی سازی مستضعفان از حاکمیت مستکبران مبعوث شده اند. (جامعه شناسی (۲) - درس ۴ - ص ۲۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۰. گزینه ۲ درست است.

(۲) درست - نادرست است؛ زیرا تا پیش از فتح مکه، مقاومت آشکار کرده بود. بررسی سایر گزینه ها:

(۱) درست - درست

(۳) نادرست (رسول خدا (ص) ۱۰ سال حکومت کردند). - درست

(۴) درست - درست

(جامعه شناسی (۲) - درس ۴ - ص ۲۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۱. گزینه ۲ درست است.

فرهنگ اسلامی به دلیل قدرت و غنای خود، گروه های مهاجم بیگانه را درون خود هضم و جذب می کرد یا دست کم آنان را ناگزیر می ساخت که برای بقای خود، در ظاهر از مفاهیم و ارزش های دینی استفاده کنند. غلبه قدرت هایی که در چارچوب فرهنگ قومی و قبیله ای رفتار می کردند مانع می شد تا ظرفیت های فرهنگ اسلامی و ارزش های اجتماعی به طور کامل آشکار شود. عقاید و ارزش ها با پذیرش انسان ها به عرصه فرهنگ بشری راه می یابند. (جامعه شناسی (۲) - درس ۴ - ص ۲۸ و ۲۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۲. گزینه ۱ درست است.

بررسی موارد نادرست:

استبداد استعماری در سایه فرهنگ غرب عمل می کند.

راه رهایی از سرمایه داری از دیدگاه مارکسیسم انقلاب طبقاتی است.

(جامعه شناسی (۲) - درس ۴ - ص ۳۱ و ۳۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۳. گزینه ۴ درست است.

(الف) بسیاری از نخبگان کشورهای اسلامی، برای مقابله با سلطه استعمار از مکاتب و روش های غربی مانند ناسیونالیسم یا مارکسیسم استفاده می کردند.

(ب) استبداد ایلی و قومی، به دلیل این که پشتوانه و پیشینه ای خارج از جهان اسلام نداشت، از رویارویی مستقیم با فرهنگ توانمند اسلامی دوری می کرد.

(پ) متفکران جهان اسلام، خطرات سلطه فرهنگ غرب و فراموشی فرهنگ و هویت اسلامی را گوشزد کردند.

(جامعه شناسی (۲) - درس ۴ - ص ۳۱ و ۳۲؛ سطح دشواری: بسیار دشوار)

۵۴. گزینه ۲ درست است.

دولت‌های استعماری غربی، با تکیه بر قدرت نظامی و صنعتی خویش، بیشتر سیاست‌مداران و دولت‌مردان جوامع اسلامی را مغلوب ساختند. قدرت سیاسی جوامع اسلامی در دوران استعمار، از طریق سازش با دولت‌های غربی، با قدرت استعمارگران پیوند خورد و استبداد ایللی و قومی به صورت استبداد استعماری درآمد. استبداد استعماری برای تأمین نیازهای اقتصادی و فرهنگی جهان غرب، چاره‌ای جز حذف مظاهر فرهنگ اسلامی نداشت.

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۴ - ص ۳۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۵. گزینه ۱ درست است.

اصول اعتقادی و ارزش‌های اسلام، اصول و ارزش‌های ثابتی است که همه انبیا در طول تاریخ برای تبلیغ و ترویج آن‌ها مبعوث شده‌اند.

(جامعه‌شناسی (۲) - درس ۴ - ص ۲۷؛ سطح دشواری: متوسط)

تاریخ (۲)

۵۶. گزینه ۴ درست است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(ب) مؤلفان تاریخ‌های عمومی نگارش تاریخ جهان را از آفرینش عالم آغاز می‌کردند و سپس به شرح زندگی حضرت آدم و دیگر پیامبران می‌پرداختند.

(پ) سفرنامه‌ها اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شوند.

(تاریخ (۲) - درس ۱، ص ۴، ۵، ۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۷. گزینه ۲ درست است.

مطالعه روشمند افسانه‌ها و اساطیر اقوام در دوره‌های مختلف تاریخی، خاطرات شفاهی، انواع مختلف ادبیات عامیانه اعم از داستان‌های تاریخ، قهرمانی، اخلاقی و تخیلی، گونه‌های متفاوت مثل‌ها، لطیفه‌ها و انواع شعر، نظیر دو بیتی، تصنیف، ترانه و لالایی کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کنند.

آثار و بناهای تاریخی مانند میدان نقش جهان و مسجد گوهرشاد و به‌طور کلی آثار ساختمانی و معماری نظیر کاخ‌ها، کاروان‌سراها، حکمه‌ها و برج‌ها، زیارتگاه‌ها، مقبره‌ها، پل‌ها و جاده‌ها، آب‌انبارها، مساجد و کلیساها، معابد و خانقاه‌ها، بنادر و اسکله‌ها و روستاها و شهرهای قدیمی از مهم‌ترین منابع و مراجع پژوهش درباره گذشته‌های دور و نزدیک محسوب می‌شوند.

نوشته‌های جغرافیایی اطلاعات بسیار با اهمیتی درباره آداب و رسوم، فرهنگ، نوع معیشت، آب و هوا، وضعیت اقتصادی، وضعیت نظامی، راه‌ها، کالاهای، حکمه‌ها، برج‌ها، بندرها، رودها و دریاها، پایتخت‌های ادیان و اعتقادات، نژاد و زبان و حدود و سرحدات و مرزهای سرزمین‌ها و حکومت‌های محلی ارائه می‌دهند.

انواع پوشاک، جواهرات، ابزارهای کشاورزی، ظروف، وسایل حمل و نقل، اشیای هنری مثل مجسمه‌ها، تابلوهای نقاشی، سازه‌های موسیقی، جنگ افزارهای وسایل خانگی و در مجموع تمام دست‌ساخته‌های انسانی بازمانده از گذشته، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشین ما هستند.

(جغرافیا (۲) - درس ۱، ص ۲، ۳، ۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۵۸. گزینه ۱ درست است.

ذکر روایت‌های متعدد بدون دخل و تصرف مربوط به تاریخ‌نگاری روایی است، نه تحلیلی.

(تاریخ (۲) - درس ۲، ص ۱۷، ۱۸؛ سطح دشواری: متوسط)

۵۹. گزینه ۱ درست است.

توضیح: پیمان‌نامه مدینه، سرآغاز تأسیس امت و حکومت اسلامی بوده. سپس با نزول تدریجی آیات مربوط به جهاد، خمس، زکات، جزیه و ... احکام سیاسی، اجتماعی و اقتصادی اسلام، الگوی حکومتی پیامبر کامل شد.

(تاریخ (۲) - درس ۴، ص ۳۶؛ سطح دشواری: آسان)

۶۰. گزینه ۳ درست است.

در مراسم حج سال سیزدهم بعثت، ۷۳ مرد و دو زن از اهالی یثرب در عقبه با رسول خدا پیمانی بستند که به عقبه دوم مشهور است.

(تاریخ (۲) - درس ۴، ص ۳۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۱. گزینه ۳ درست است.

با نزول سورة براءت (توبه) در آخرین ماه از سال نهم هجری، رسول خدا به حضرت علی (ع) مأموریت داد که برای ابلاغ سورة براءت عازم مکه شود. پس از آن مکه و خانه خدا، به عنوان حرم اسلامی اعلام شد و مشرکان حق نداشتند وارد آنجا شوند.
(تاریخ (۲) - درس ۴، ص ۳۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۲. گزینه ۲ درست است.

پیامبر اکرم (ص) در پیمان برادری، تحکیم وحدت دینی، در نخستین ماه پس از هجرت با هدف ایجاد همدلی وحدت دینی میان مسلمانان، به آنان توصیه کرد که بدون در نظر گرفتن وابستگی های قبیله ای، با یکدیگر پیوند برادری برقرار کنند.
پیمان نامه عمومی مدینه، حقوق و مسئولیت های هریک از گروه های مسلمان و غیرمسلمان و چگونگی ارتباط آن ها را با یکدیگر مشخص می کرد.
(تاریخ (۲) - درس ۴، ص ۳۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۶۳. گزینه ۲ درست است.

الف) تمدن و سرزمین مهمی در جنوب شبه جزیره عربستان یمن نام داشت.
ب) طائف شهری ثروتمند در نزدیکی مکه بود که بزرگان و اشراف آنجا روابط اقتصادی گسترده ای با سران قریش داشتند.
- شهری در شمال مکه که بعد از اسلام تغییر نام یافت، مدینه (یثرب) نام داشت.
ت) فلاتی که در همسایگی شبه جزیره عربستان قرار دارد، فلات ایران نام دارد و شبه جزیره عربستان در جنوب و جنوب غرب آن فلات قرار گرفته است.
(تاریخ (۲) - درس ۴، ص ۳۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۴. گزینه ۴ درست است.

طبق برخی از آیات قرآن کریم، علت اصلی دشمنی و مقابله سران مشرک با پیامبر (ص)، این بود که آنان بیم داشتند که در صورت پیروی از اسلام، موقعیت تجاری و سیاسی آن شهر متزلزل شود.
(تاریخ (۲) - درس ۳، ص ۲۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۵. گزینه ۳ درست است.

ابولهب تنها فرد از بنی هاشم و هم طایفه پیامبر (ص) بود که با ایشان به دشمنی برخاست. با رحلت ابوطالب در سال دهم بعثت که بزرگ ترین حامی پیامبر (ص) بود، جسارت و آزار سران قریش نسبت به رسول خدا بیشتر شد.
توضیح عبارت های نادرست:
پیامبر (ص) براساس فرمان خدا در سورة حجر و سال سوم بعثت سران قریش را برای قبول اسلام فرا نخواند. هم چنین، سران مشرک بعد از گسترش دعوت پیامبر (ص) و گرایش جوانان و مستضعفان به اسلام، تصمیم گرفتند که هر طایفه از مسلمان شدن مردم جلوگیری کنند.
(تاریخ (۲) - درس ۳، ص ۲۵، ۲۹؛ سطح دشواری: متوسط)

جغرافیا (۲)

۶۶. گزینه ۱ درست است.

هر مکان در روی زمین ویژگی هایی دارد. همچنین میان اجزا و پدیده های هر مکان، نوعی پیوستگی و هماهنگی وجود دارد که آن مکان را از سایر مکان ها متفاوت می سازد.
(جغرافیا (۲) - درس ۱، ص ۴ و ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۶۷. گزینه ۳ درست است.

بررسی عبارت ها:
الف) اداره برق سمنان از صفحه های خورشیدی استفاده می کند. ← نواحی به فعالیت های انسان شکل می دهند.
ب) بالا رفتن قیمت برنج وارداتی آسیا، نگرانی کشورهای واردکننده را در زمینه تغذیه مردم افزایش داده است. ← نواحی با یکدیگر رابطه و کنش متقابل دارند.
(جغرافیا (۲) - درس ۲، ص ۱۱، ۱۲ و ۱۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۸. گزینه ۴ درست است.

تصویر نشان‌دهنده آن است مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) تعیین مرز در نواحی انسانی دشوارتر از نواحی طبیعی است.

(۲) ناحیه می‌تواند مقیاس جهانی داشته باشد.

(۳) وسعت ناحیه ممکن است کم یا زیاد شود.

(جغرافیا (۲) - درس ۲، ص ۱۶ و ۱۷؛ سطح دشواری: متوسط)

۶۹. گزینه ۴ درست است.

مناطق استوایی و مناطق قطبی و دیگر نقاط کره زمین از نظر انرژی دریافتی یکسان نیستند و همین امر موجب شکل‌گیری مناطق مختلف آب‌وهوایی شده است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) مایل بودن محور زمین بر مدار گردش انتقالی آن به دور خورشید موجب می‌شود که طی حرکت وضعی و انتقالی، وسعت منطقه روشن و تاریک و طول روز و شب و فصول مختلف سال در نواحی مختلف و در نیمکره شمالی و جنوبی متفاوت باشد.

(۲) همه بخش‌های زمین در مدت زمان مساوی انرژی خورشید را دریافت نمی‌کنند.

(۳) مایل بودن محور زمین موجب می‌شود که اشعه خورشید به مناطق استوایی، عمود و نزدیک به عمود بتابد و زاویه تابش به سمت قطب مایل و مایل‌تر شود.

(جغرافیا (۲) - درس ۳، ص ۲۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۰. گزینه ۴ درست است.

در ناحیه معتدله حوالی عرض جغرافیایی 60° درجه، دوباره بر اثر صعود هوا منطقه فشار کم ایجاد می‌شود. البته این صعود تحت تأثیر توده هوایی است که از سمت قطب به طرف آن حرکت می‌کند و هوای نسبتاً گرم‌تر را به سمت بالا می‌راند. هرچند در این منطقه به دلیل وسعت خشکی‌ها در نیمکره شمالی و وسعت آب‌ها در نیمکره جنوبی تغییراتی در فشار مناطق بروز می‌کند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

در گزینه ۱ و ۳ این ناحیه معتدله کم‌فشار است نه پرفشار.

در گزینه ۲ منطقه استوایی و جنب آن بررسی شده است.

(جغرافیا (۲) - درس ۳، ص ۲۶؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۱. گزینه ۲ درست است.

با توجه به شکل، وجود دو جبهه گرم و سرد و رطوبت موجود در توده‌های هوایی متضاد، موجب بارش در مناطق مختلف می‌شود.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) جابه‌جایی توده‌های هوا بین کمربندهای فشار، موجب وزش بادهای مختلف در سطح کره زمین و تغییرات آب و هوایی می‌شود.

(۳) در ناحیه استوایی از استوا تا مدار $27^\circ 23'$ شمالی و جنوبی، هوای گرم به سمت بالا صعود می‌کند و با بالا رفتن سرد می‌شود و رطوبت خود را به صورت باران فرو می‌ریزد. در مناطق استوایی، هر روز عصر باران‌های تند و رعد و برق مشاهده می‌شود.

(۴) حجم وسیعی از هوا که از نظر دما و رطوبت، در سطح افقی تا صدها کیلومتر ویژگی‌های یکسانی داشته باشد، موجب شکل‌گیری توده هوایی می‌شود.

(جغرافیا (۲) - درس ۳، ص ۲۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۲. گزینه ۴ درست است.

تصویر «الف» مربوط به بارندگی همرفتی و تصویر «ب» مربوط به بارندگی کوهستانی یا ناهمواری است. اما این دو بارش چه ویژگی‌هایی دارند که می‌توان بین‌شان یک وجه اشتراک قائل شد؟

بارندگی همرفتی: در این نوع بارندگی، توده هوا از هوای مجاور خود گرم‌تر می‌شود، همراه با بالا رفتن دمای آن پایین می‌آید و ابر تشکیل می‌شود و بارندگی صورت می‌گیرد.

بارندگی کوهستانی (ناهمواری): در این نوع، نواحی مرتفع و کوهستان‌ها با توجه به شکل و جهتی که دارند، مانع آن می‌شوند که توده هوای مرطوب به‌طور افقی حرکت کند. در نتیجه، توده هوا در امتداد دامنه کوه به طرف قله بالا می‌رود و هنگام صعود، دمای آن کاهش می‌یابد و دیگر نمی‌تواند رطوبت را در خود نگه دارد و بنابراین، موجب بارش می‌شود. پس وجه اشتراک این دو، همان بالا رفتن هوا و تشکیل ابر و بارندگی است.

* نکته: بارندگی جبهه‌ای یا سیکلونی، بیشتر در محل جبهه‌ها به وجود می‌آید؛ جایی که توده‌های هوا با یکدیگر برخورد می‌کنند.

(جغرافیا (۲) - درس ۳، ص ۲۷؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۳. گزینه ۱ درست است.

بهتر است برای پاسخ به این سؤال، به جدول زیر خوب دقت کنید.

علامت آب‌وهوا	نام آب‌وهوا	دما	بارش	پوشش گیاهی
A	استوایی (گرم و مرطوب)	هیچ ماهی سردتر از $+18^{\circ}\text{C}$ نیست.	بارش در تمام سال	متناسب برای جنگل‌های بارانی استوایی
B	خشک	اختلاف دما زیاد است.	کمبود بارش	نامناسب برای رویش گیاه
C	معتدل	میانگین سردترین ماه بین $+18^{\circ}\text{C}$ تا -3°C است.	بارش در دوره سرد سال بیشتر از دوره گرم	متناسب برای جنگل‌های خزان‌دار
D	سرد	میانگین سردترین ماه کمتر از -3°C است.	بارش تابستان بیشتر از زمستان	متناسب برای جنگل‌های مخروطی سردسیری
E	بسیار سرد (قطبی)	هیچ ماهی بیش از $+10^{\circ}\text{C}$ نیست.	کمبود بارش	نامناسب برای رویش گیاه

درواقع صورت سؤال از شما می‌خواهد تا به این پرسش پاسخ دهید که کدام یک از نواحی آب‌وهوایی، وضعیت یکسانی در دما، بارش یا پوشش گیاهی دارند. با توجه به آنچه که در جدول ذکر شده، فقط ناحیه خشک و قطبی آن‌هم در زمینه بارش و پوشش گیاهی وضعیت یکسانی دارند.

(جغرافیا (۲) - درس ۳، ص ۲۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۷۴. گزینه ۱ درست است.

بیابان‌های گرم عمدتاً در نواحی مجاور مدار رأس‌السرطان و رأس‌الجدی واقع شده‌اند. دره مرگ کالیفرنیا، العزیزیه واقع در کشور لیبی در صحرای بزرگ آفریقا و بیابان لوت از این جمله‌اند. دقت کنید که بیابان‌های سرد عمدتاً در عرض جغرافیایی بالا یا در ارتفاعات زیاد قرار دارند؛ مانند گبی و تکه ماکان.

(جغرافیا (۲) - درس ۳، ص ۳۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۷۵. گزینه ۳ درست است.

عامل وقوع بارش دو مورد است: یکی وجود هوای مرطوب و دیگری عامل صعود. در عامل صعود، توده هوای مرطوب باید تا ارتفاع معینی بالا برود و سرد شود تا به نقطه اشباع برسد و پس از تشکیل ابر ببارد؛ دقیقاً مثل آن چیزی که در بارندگی کوهستانی رخ می‌دهد. حال دقت کنید، در بارندگی کوهستانی، یک سمت دامنه کوه مرطوب و سمت دیگر خشک و بیابانی است. از طرف دیگر، علل ایجاد بیابان‌ها عبارت‌اند از: استقرار مرکز پرفشار و دوری از منابع رطوبت. از بین این دو، دوری از منابع رطوبت با خواسته سؤال و تحلیل گزینه‌ها، قرابت و همخوانی بیشتری دارد؛ چرا؟ برخی نواحی به‌علت دوری از دریاها و منابع رطوبتی و یا شکل و جهت ناهمواری‌ها و قرار گرفتن در پشت کوه‌ها که از رسیدن توده هوای مرطوب به آن‌ها جلوگیری می‌کند، با خشکی هوا مواجه می‌شوند. بنابراین، می‌توان تحلیل گزینه سوم را که می‌گوید این فرد همزمان شاهد پدیده بارش و خشکی هوا بوده است را محتمل‌تر در نظر گرفت.

(جغرافیا (۲) - درس ۳، ص ۲۷ و ۳۴؛ سطح دشواری: دشوار)

فلسفه (۱)

۷۶. گزینه ۲ درست است.

پرسش مطرح‌شده در این گزینه، مربوط به فلسفه اخلاق است و دنبال یافتن بنیاد و مبنای پایبندی انسان به ضرورت رعایت اصول اخلاقی توسط انسان‌ها است. یعنی می‌خواهد تبیین عقلانی ضرورت پایبندی انسان‌ها به اصول اخلاقی را بداند. این سؤال جزء پرسش‌های بنیادین در علم اخلاق است و در صدد پاسخ‌گویی به مسائل بنیادین علم اخلاق است. بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) پاسخ درست نیست؛ زیرا این پرسش مربوط به علم تاریخ و آن هم تاریخ فلسفه است و جزو سؤال‌های بنیادین نیست.
- (۳) پاسخ درست نیست؛ زیرا این پرسش مربوط به علم تجربی است و در پی آن است که بداند در کرهٔ مریخ هم زندگی و حیات وجود دارد یا نه. این سؤال جزء سؤال‌های بنیادین نیست.
- (۴) پاسخ درست نیست؛ زیرا این سؤال مربوط به علم زیست‌شناسی است و در پی آن است که بداند که فرضیه داروین به عنوان یک فرضیه زیست‌شناسی درست است یا نه. یعنی این سؤال جزء سؤال‌های بنیادین و فلسفی نیست.
- (درس ۱ - ص ۹؛ سطح دشواری: آسان)

۷۷. گزینه ۲ درست است.

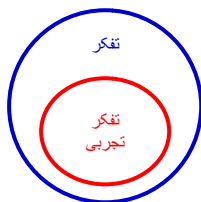
مراحل تفکر به طور کلی بدین قرار است: ۱- روبه‌رو شدن با مسأله ۲- طرح سؤال ۳- تفکر در اندوخته‌ها ۴- رسیدن به پاسخ.

اما مراحل تفکر فلسفی و یا هر علم دیگری بدین صورت است که به مرحله «اول»، دوم و چهارم، مفهوم فلسفی و یا هر علم دیگری را اضافه می‌کنیم ولی به مرحله سوم تفکر، مفهومی اضافه نمی‌کنیم؛ مثلاً مراحل تفکر فلسفی می‌شود: ۱- روبه‌رو شدن با مسأله فلسفی - ۲- طرح سؤال فلسفی ۳- تفکر در اندوخته‌ها ۴- رسیدن به پاسخ فلسفی و یا مراحل تفکر تجربی می‌شود: ۱- روبه‌رو شدن با مسأله تجربی ۲- طرح سؤال تجربی ۳- تفکر در اندوخته‌ها ۴- رسیدن به پاسخ تجربی و یا مراحل تفکر ریاضی می‌شود: ۱- روبه‌رو شدن با مسأله ریاضی ۲- طرح سؤال ریاضی ۳- تفکر در اندوخته‌ها ۴- رسیدن به پاسخ ریاضی براساس این توضیح، پاسخ درست گزینه (۲) است و سایر گزینه‌ها نادرست هستند.

(درس ۱ - ص ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۷۸. گزینه ۳ درست است.

چون دامنهٔ مصادیق تفکر گسترده‌تر و بیشتر از دامنهٔ مصادیق تفکر تجربی است و خود تفکر تجربی هم داخل دامنهٔ مصادیق تفکر است؛ یعنی تفکر اعم از تفکر تجربی است و تفکر تجربی اخص از تفکر است؛ مانند نمودار زیر.

براساس توضیح داده‌شده و رسم کشیده شده سایر گزینه‌ها نادرست درس اول.

(درس ۱ - ص ۱۱؛ سطح دشواری: آسان)

۷۹. گزینه ۲ درست است.

چون هر اندیشه و تفکری که مربوط به هر شاخه علم و دانش بشری بوده و خارج از حوزه فلسفه باشد، مربوط به مرتبهٔ فطرت اول است و هر مسأله‌ای که مربوط به حوزه فلسفه باشد، اعم از پیچیده و ساده، مربوط به فطرت ثانی است.

بر اساس این توضیح فقط گزینه (۲) درست و سایر گزینه‌ها نادرست هستند.

(درس ۱ - ص ۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۰. گزینه ۴ درست است.

چون تا انسان از مجهولات خود آگاهی نداشته باشد طبیعتاً به تفکر هم جهت‌رایی از جهل و رسیدن به آگاهی روی نمی‌آورد. پس اولین مرحله، قرار گرفتن در مسیر تفکر فلسفی و حتی هر تفکر دیگر، آگاهی از مجهولات است. پس از آگاهی از مجهولات برای ادامه مسیر تفکر به دنبال پاسخ سؤال‌های مطرح‌شده بر می‌آییم و در ادامه برای یافتن پاسخ از استدلال‌های صحیح کمک می‌گیریم و در نهایت باید برای ارائهٔ نظریات خودمان و یا بررسی نظر دیگران معیاری دقیق برای پذیرش پاسخ‌ها داشته باشیم. براساس این توضیح پاسخ درست گزینه (۴) است و سایر گزینه‌ها نادرست هستند.

(درس اول - ص ۵؛ سطح دشواری: آسان)

۸۱. گزینه ۲ درست است.

چون موضوع مورد بحث دربارهٔ شناخت و معرفت است و اختصاص به محدودهٔ خاصی ندارد و به حیطة معرفت‌شناسی مربوط می‌شود.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) پاسخ درست نیست؛ زیرا موضوع مورد بحث مربوط به بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه نیست؛ بلکه مربوط به فلسفه تاریخ است؛ یعنی مسأله‌ای بنیادین از علم تاریخ را پاسخ می‌دهد.
- (۳) پاسخ مورد نظر نیست؛ زیرا موضوع مورد بحث مربوط به بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه نیست؛ بلکه مربوط به یکی از شاخه‌های فلسفه یعنی فلسفه علوم اجتماعی است و یکی از سؤال‌های بنیادین علوم اجتماعی را جواب می‌دهد.
- (۴) پاسخ مورد نظر نیست؛ زیرا موضوع مورد بحث مربوط به بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه نیست؛ بلکه مربوط به یکی از شاخه‌های فلسفه یعنی فلسفه اخلاق است.
- براساس توضیحات فوق پاسخ مورد نظر گزینه (۲) است و سایر گزینه‌ها نادرست هستند.
- (درس ۱ - ص ۵ و ۱۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۲. گزینه ۴ درست است.

بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه خود به دو بخش هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی تقسیم می‌شود. (رد گزینه‌های ۱ و ۳)

در گزینه (۱) این تقسیم‌بندی مربوط می‌شود به تقسیم‌بندی فلسفه به معنای قدیم و ارسطویی که خود بخش اصلی فلسفه شاخه‌ای از فلسفه نظری است.

فلسفه محض به همان بخش اصلی فلسفه اشاره دارد ولی در کتاب از شاخه‌های فرعی (فلسفه‌های مضاف) به عنوان ستون فلسفه یاد کرده است.

(درس ۲ - ص ۸؛ سطح دشواری: آسان)

۸۳. گزینه ۳ درست است.

این ترتیب را به خوبی به خاطرتان بسپارید. ۱- بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه ۲۰ شاخه‌های فلسفه یا فلسفه‌های مضاف ۳- علوم دانش‌های خاص مثل علم تجربی، علم تاریخ، علم اخلاق و ... اگر این سه مورد را به ترتیب مثل سه حلقه زنجیر بدانیم، حلقه اول یعنی بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه با حلقه دوم یعنی شاخه‌های فلسفه یا فلسفه‌های مضاف ارتباط مستقیم دارد و از آن طرف هم حلقه سوم یعنی علوم و دانش‌های خاص با حلقه دوم یعنی شاخه‌های فلسفه یا فلسفه‌های مضاف ارتباط مستقیم دارند. اما حلقه اول یعنی بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه با حلقه سوم یعنی علوم و دانش‌های خاص یا همدیگر ارتباط مستقیم ندارند، بلکه ارتباط آن‌ها با همدیگر با وساطت حلقه دوم یعنی شاخه‌های فلسفه یا فلسفه‌های مضاف است. که اگر خوب دقت کنید با توجه به این توضیح، گزینه (۳) درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) پاسخ درست نیست؛ زیرا هستی‌شناسی مربوط به بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه است نه شاخه‌های آن.
- (۲) پاسخ درست نیست؛ زیرا معرفت‌شناسی مربوط به بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه است نه شاخه‌های آن.
- (۴) پاسخ درست نیست؛ زیرا بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه فقط هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را شامل می‌شود و دیگر شامل شاخه‌های فلسفه یا فلسفه‌های مضاف نمی‌شود.
- براساس توضیحات داده شده، پاسخ درست گزینه (۳) است و سایر گزینه‌ها نادرست هستند.
- (درس ۲ - ص ۱۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۴. گزینه ۳ درست است.

چون بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه مبنای فلسفه مضاف است؛ یعنی آنچه در بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه پذیرفته می‌شود، اساس و شالوده نظریات در فلسفه مضاف قرار می‌گیرد و آنچه هم که در فلسفه مضاف یا شاخه‌های فلسفه پذیرفته می‌شود، اساس و شالوده نظریات علمی قرار می‌گیرد. بر اساس این توضیح، پاسخ درست گزینه (۳) است و سایر گزینه‌ها نادرست هستند.

(درس ۲ - ص ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۵. گزینه ۲ درست است.

این پرسش که آیا اصالت با فرد است یا جمع، یکی از پرسش‌های بنیادین در علوم اجتماعی است که پاسخ آن در فلسفه علوم اجتماعی داده می‌شود که یکی از فلسفه‌های مضاف است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) پاسخ درست نیست؛ زیرا این سؤال که آیا هر معلولی علتی دارد، یکی از مسائل بنیادین کلی است که در بخش اصلی فلسفه و در هستی‌شناسی بررسی می‌شود.

(۳) پاسخ درست نیست؛ زیرا این سؤال که آب در چند درجه حرارت می‌جوشد، یکی از مسائل علم تجربی است و در حیطه علوم تجربی بررسی می‌شود.

۴) پاسخ درست نیست؛ زیرا این سؤال که آیا هستی منحصر به جهان مادی هست یا نه، یکی از مسائل بنیادین کلی است که در بخش اصلی فلسفه و در هستی‌شناسی بررسی می‌شود.
براساس توضیحات فوق پاسخ درست گزینه (۲) است و سایر گزینه‌ها نادرست هستند.
(درس ۱- ص ۱۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۶. گزینه ۴ درست است.

چون استقلال در اندیشه بدان معنا است که فقط و فقط باید تابع عقل و عقلانیت و دلایل منطقی بود. حتی اگر اندیشه‌ای مربوط به نزدیک‌ترین و محبوب‌ترین افراد برای ما باشد ولی اندیشه‌اش منطقی و عقلانی نباشد نباید آن نظر را پذیرفت و همچنین اگر اندیشه‌ای مربوط به مخالف‌ترین مخالف ما باشد اما آن اندیشه با منطق و عقلانیت سازگار باشد باید آن اندیشه را پذیرفت. حقیقت مانند گوهر می‌ماند از هر کجا و در هر کجا که باشد گوهر است یعنی گوهر را چه از لای ظریف‌ترین و گران‌قیمت‌ترین اشیاء پیدا کنیم و چه حتی از کثیف‌ترین و مشمئزکننده‌ترین جاها پیدا کنیم در قیمت و ارزش گوهر هیچ تفاوتی نمی‌کند. حکمت هم مثل گوهر است مهم نیست که گوهر حکمت از ذهن و اندیشه چه کسی صادر شده است فقط و فقط مهم این است که حقیقت باشد و استقلال در اندیشه هم یعنی فقط و فقط به عقلی و درست بودن حقیقت نگاه کنیم نه به از کجا آمدن و در کجا بودن آن.

براساس توضیح داده‌شده، گزینه‌های (۱) و (۲) و (۳) نادرست هستند.

(درس ۳- ص ۲۳؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۷. گزینه ۴ درست است.

همه انسان‌ها چه آگاهانه و چه ناآگاهانه، چه معقول و منطقی و چه غیرمعقول و غیرمنطقی، دارای باورهای بنیادین هستند که با آن باورها زندگی می‌کنند و آن باورهای بنیادین به زندگی و افکار و گفتار و اعمال آن‌ها رنگ و معنا می‌دهد و هیچ انسانی خالی از باورهای بنیادین نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) پاسخ درست نیست؛ زیرا همه انسان‌ها بدون استثنا، چه گه‌گاه و چه مستمر به اموری مانند حقیقت جهان و انسان می‌اندیشند، اما بعضی انسان‌ها به‌طور دقیق و جدی نمی‌اندیشند و بعضی به‌طور جدی و دقیق می‌اندیشند یعنی همه انسان‌ها با فطرت ثانی آشنا هستند.

۲) پاسخ درست نیست؛ زیرا طرز باورهای انسان‌ها هست که چگونگی تعیین هدف را مشخص می‌کند.

۳) پاسخ درست نیست؛ زیرا عقیده و طرز فکر انسان‌ها هست که چگونگی تعیین هدف آن‌ها را مشخص می‌کند.

براساس توضیحات داده‌شده گزینه (۴) درست و سایر گزینه‌ها نادرست هستند.

(ص ۲۱ و ۲۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۸۸. گزینه ۴ درست است.

هریک از ما باورهایی درباره جهان و انسان و مرگ و عدالت و زیبایی و ... داریم که با همین باورها زندگی می‌کنیم (باورهای فلسفی) و این باورها اعم از این که دلایل آن‌ها بدانیم و یا ندانیم به زندگی ما جهت و رنگ و معنا می‌دهد. بسیار می‌بینیم که فردی عمل و رفتاری را خوب و نیک می‌داند اما دیگری آن فعل و رفتار را ناپسند می‌شمارد علت این اختلاف نظر باورهای بنیادین مختلفی است که این دو فرد باهم دارند که باورهای آن‌ها به افعالی خاص، رنگ و معنای خوب و به افعالی دیگر، رنگ و معنای بد می‌دهد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

۱) درست نیست؛ زیرا اولاً مشخص نکرده است که باور به چه چیزی و ثانیاً باورهای بنیادین انسان به طور کلی اعم از آن‌هایی که دلایلشان می‌دانیم و آن‌هایی که دلایلشان را نمی‌دانیم، همگی، به زندگی ما رنگ و معنا می‌دهند.

۲) پاسخ درست نیست؛ زیرا خود تصمیم و عمل، رنگ معنای خود را از باورهای بنیادین می‌گیرند؛ یعنی تصمیم و عمل بخشی از زندگی ما هستند که رنگ و معنایشان را از فلسفه فرد می‌گیرند.

۳) پاسخ درست نیست؛ زیرا اولاً مشخص نکرده است که باور به چه چیزی و ثانیاً باورهای بنیادین انسان به‌طور کلی اعم از آن‌هایی که دلایلشان می‌دانیم و آن‌هایی که دلایلشان را نمی‌دانیم، همگی، به زندگی ما رنگ و معنا می‌دهند.

یکی از فایده‌های تفکر فلسفی استقلال در اندیشه است، به عبارت دیگر انسان باید باورهای خود را بررسی کند و دلایل پذیرش آن‌ها را پیدا کند. برخی باورها هستند که دلیل پذیرش آن‌ها تقلید هستند (هر چند آگاه به آن‌ها باشیم یا آگاه نباشیم) ← ردّ گزینه ۱ و ۲ و ۳

(درس ۳- ص ۲۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۸۹. گزینه ۲ درست است.

افلاطون در تمثیل غار می‌خواهد نشان دهد که چگونه فلسفه، انسان را به سمت آزادی حقیقی هدایت می‌کند. یعنی خود تمثیل، هدایتگر نیست بلکه فلسفه، هدایتگر است که افلاطون تلاش می‌کند با تمثیل غار، هدایتگری فلسفه به آزادی حقیقی را نشان دهد. سایر گزینه‌ها درست هستند.

(درس ۳- ص ۲۵؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۰. گزینه ۳ درست است.

همه مردم درباره مسائل بنیادین فلسفی می‌اندیشند و نظر می‌دهند و هیچ کس نیست که درباره مسائل بنیادین فلسفی نظری نداشته باشد. یعنی این فرصت (تفکر فلسفی) برای هر کسی وجود دارد.

سایر گزینه‌ها پاسخ مورد نظر نیستند.

(درس ۳- ص ۲۲؛ سطح دشواری: متوسط)

روان‌شناسی

۹۱. گزینه ۳ درست است.

- عبارت اول: اصرار بر خواسته ← هیجانی
- عبارت دوم: بازی گروهی با هم‌جنسان ← اجتماعی
- عبارت سوم: احترام به بزرگ‌ترها ← درک اخلاقی

(درس ۲- ص ۴۹ و ۵۱؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۲. گزینه ۲ درست است.

طبق نظر اسلام:

- عبارت اول ← نظرخواهی و مشورت ← ۷ سال سوم، (۱۴ تا ۲۱ سالگی)
- عبارت دوم ← آزاد در بازی و زندگی ← ۷ سال اول (صفر تا ۷ سالگی)
- عبارت سوم ← فرمان‌برداری ← ۷ سال دوم (۷ تا ۱۴ سالگی)

(درس ۲- ص ۴۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۳. گزینه ۴ درست است.

نوجوانان قادر به ظرفیت‌سازی حافظه خود هستند؛ اما کودکان نه.

بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) بلوغ و تحول جسمی و جنسی
- (۲) تفکر فرضیه‌سازی
- (۳) پردازش مفهومی

که هر سه گزینه مربوط به نوجوانی است.

(درس ۲- ص ۵۴ تا ۵۶؛ سطح دشواری: آسان)

۹۴. گزینه ۳ درست است.

- عبارت اول، بیانگر رشد درک اخلاقی است.
- عبارت دوم، بیانگر جنبه اجتماعی رشد هویت که (خود مربوط به رشد اجتماعی است) می‌باشد.
- عبارت سوم، از پیامدهای تغییرات شناختی محسوب می‌شود.

نکته: علت حساسیت‌پذیری و تحریک‌پذیری (هیجانی)، تغییرات فیزیولوژیک و هورمونی می‌باشد.

- عبارت آخر درست است.

(درس ۲- ص ۵۶، ۵۸، ۵۹ و ۶۱؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۵. گزینه ۱ درست است.

هر سه بیت مطرح‌شده در گزینه‌های (۲، ۳ و ۴) به ذات بد و اثر نداشتن تربیت و محیط در آن اشاره دارد (عوامل وراثتی)، اما گزینه (۱) می‌گوید که تربیت روباه و شیر را نیز عوض و دگرگون می‌سازد.

نکته: در گزینه (۲) کلمه تربیت به کار رفته، اما گفته‌شده که اگر سنگ باشی تربیت در تو اثر ندارد؛ یعنی در ذات سنگ‌دل و بد، تربیت اثر ندارد.

(درس ۲- ص ۳۸ و ۳۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۶. گزینه ۳ درست است.

فاطمه و رضا ناهمجنس هستند؛ پس حتماً ناهمسان هستند و نمی‌توانند غیر این باشند.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) فاطمه و رضا ناهمسان و غیر همجنس هستند؛ پس دوتخمکی هستند.
 - (۲) زهرا و زهره چون همجنس هستند؛ می‌توانند همسان (از یک تخمک) و یا ناهمسان (از دو تخمک) باشند.
 - (۴) فاطمه رضا ناهمجنس هستند؛ پس ناهمسان هستند و نمی‌توانند ویژگی‌های وراثتی یکسانی داشته باشند.
- (درس ۲ - ص ۳۸ و ۳۹؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۷. گزینه ۲ درست است.

- عبارت اول، جابه‌جا است؛ یعنی نوجوان برخلاف کودک، قادر به تغییر جهت تفکر لحظه‌به‌لحظه است.
 - عبارت سوم، برای اینکه شناخت به اخلاق منجر شود، باید به عقاید، باورها و ارزش‌های فرد تبدیل شود.
 - عبارت چهارم، توصیه مذکور مربوط به ویژگی حساسیت نسبت به انتقاد دیگران است.
- (درس ۲ - ص ۵۶، ۵۹ و ۶۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۹۸. گزینه ۱ درست است.

- عبارت اول: بلند شدن از وضعیت نشسته ← ۹ تا ۱۲ ماهگی
 - عبارت دوم: معرف بازی موازی ← ۳ - ۲ سالگی
 - عبارت سوم: نوجوانی ← ۱۲ تا ۲۰ سالگی
 - عبارت چهارم: ترس از غریبه‌ها ← ۸ - ۷ ماهگی
- (درس ۲ - ص ۴۴، ۴۷، ۵۱ و ۵۴؛ سطح دشواری: دشوار)

۹۹. گزینه ۴ درست است.

پردازش نوجوانان از نوع مفهومی است که در گزینه (۴) این مورد رعایت شده است.
هر سه گزینه دیگر به پردازش ادراکی؛ یعنی توجه به رنگ، اندازه و شکل ظاهری پرداخته‌اند.
در ضمن نوجوانی، دامنه سنی ۱۲ تا ۲۰ سالگی را در بر می‌گیرد.
(درس ۲ - ص ۴۴ و ۵۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۰. گزینه ۱ درست است.

- خواستن اینکه پزشک شود. ← آنچه دوست دارد بشود ← خودآرامی
 - آسپز بودن حسین ← آنچه که حسین است ← خود واقعی
 - اینکه زهرا دوست دارد دو فرزند داشته باشد ← آنچه دوست دارد بشود ← خودآرامی
 - آنچه که احسان از نظر خلاقیت داراست ← خود واقعی
- (درس ۲ - ص ۶۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۱. گزینه ۲ درست است.

دومین هدف روان‌شناسی، تبیین است که در آن به بررسی علل یک پدیده می‌پردازیم.
بررسی سایر گزینه‌ها:

- (۱) توصیف (هدف اول)
 - (۳) پیش‌بینی (هدف سوم)
 - (۴) کنترل (هدف چهارم)
- (درس ۱ - ص ۱۴ و ۱۵؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۲. گزینه ۲ درست است.

مهم‌ترین تفاوت دانشمند با فرد عادی، در این است که هر چند هر دو با مسئله مواجه می‌شوند، اما مواجهه دانشمند، برخلاف فرد عادی، منظم و قاعده‌مند است.
(درس ۱ - ص ۱۷، ۱۹ و ۲۰؛ سطح دشواری: آسان)

۱۰۳. گزینه ۳ درست است.

- در عبارت اول، بهترین روش کسب و جمع‌آوری اطلاعات، مصاحبه از معلم و یافتن علت پرخاشگری‌های اخیر اوست.
 - در عبارت دوم، جهت پرسش از علاقه یا عدم علاقهٔ عدهٔ زیادی از افراد، بهترین روش پرسش‌نامه است.
 - در عبارت سوم، بهترین روش کسب اطلاعات و بررسی ویژگی‌های کودکان دارای اختلال به خصوص اتیسم، مشاهدهٔ مستقیم آن‌ها در محیط طبیعی است.
- (درس ۲- ص ۲۷ و ۲۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۰۴. گزینه ۱ درست است.

- شناخت عالی ← تفکر - استدلال - قضاوت - حل مسئله - تصمیم‌گیری
 - شناخت پایه ← توجه - ادراک - حافظه
 - بررسی سایر گزینه‌ها:
 - (۲) پایه - پایه - پایه
 - (۳) عالی - عالی - عالی
 - (۴) پایه - عالی - پایه
- (درس ۲- ص ۲۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۵. گزینه ۳ درست است.

- عبارت مطرح‌شده در سؤال فوق، اصل یا قانونی است که مرحلهٔ قبلی آن، فرضیه است.
- بنابراین؛ گزینهٔ (۳) که پاسخی خردمندانه است، فرضیه است که تأیید شده و به قانون، یعنی صورت سؤال تبدیل شده است.
- بررسی سایر گزینه‌ها:
- (۱) مسئله (۲) اصل یا قانون (۴) نظریه
- (درس ۱ - ص ۱۲ و ۱۳؛ سطح دشواری: دشوار)

عربی

۱۰۶. گزینه ۱ درست است.

- «إِيَّاكَ: بپرهیز» (ردّ گزینهٔ ۲)
- «يُرِيدُ: می‌خواهد» (ردّ گزینه‌های ۲، ۳ و ۴)
- (عربی (۲) - درس ۲، ص ۲۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۷. گزینه ۴ درست است.

- «لَا أَرْضَى: راضی نمی‌شوم» (ردّ گزینه‌های ۱، ۲ و ۳)
- «اللَّهُ: به خاطر منصوب بودن مفعول است. (ردّ گزینه‌های ۲ و ۳)
- (عربی (۲) - درس ۲ ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۸. گزینه ۲ درست است.

- «العداء: دشمنان» (ردّ گزینه‌های ۱ و ۳)
- «العیش: زندگی» (ردّ گزینهٔ ۳ و ۴)
- (عربی (۲) - درس ۲ ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۰۹. گزینه ۱ درست است.

- (۲) «محبوب» نقش فاعل دارد (با توجه به علامت مرفوع آخرش) ولی به صورت مفعول ترجمه شد.
- (۳) «ندوق» به معنی «می‌نوشیم» باید مضارع ترجمه شود و کلمه «إن» به معنی «اگر» می‌باشد.
- (۴) «ینوح: شیون سر می‌دهد، فعل مضارع»
- (عربی (۲) - متن درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۰. گزینه ۴ درست است.

«ألف» به معنی هزار است.

(عربی (۲) - متن و تمرین درس ۲؛ سطح دشواری: آسان)

۱۱۱. گزینه ۲ درست است.

- (در گزینه (۱) دشمنی «مصدر»، دشمنان مفردش دشمن «صفت»)

- (امید داشت، ناامید شد)

- در گزینه (۳) مفرد «فلاة» درست است.

- در گزینه (۴) «خَلَّ بِأَنْزَلٍ» مترادف است، هر دو به معنی «فرود آمد»

(عربی (۲) - متن و تمرین درس ۲؛ سطح دشواری: ساده)

۱۱۲. گزینه ۴ درست است.

زینتی از طلا یا نقره در دست زن : السَّوَّار : دستبند

(عربی (۲) - درس ۲ ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۳. گزینه ۳ درست است.

عدم مطابقت «الْصَّدِيقَةُ» با «يَنْصَحُ» و همچنین «الْصَّدِيقُ» با «تَنْصَحُ» در گزینه‌های ۱ و ۲ سبب رد این دو گزینه می‌شود.

فعل «نصیحت می‌کند» مضارع در صورتی که در گزینه (۴) فعل ماضی استمراری و ضمیر «نا» در یُؤَثِّرُ نیامد (رد گزینه ۴)

(عربی (۲) - درس ۲، ص ۲۶؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۴. گزینه ۴ درست است.

عبارت می‌گوید: هرکس امتحان شده‌ای را بیازماید، سزاوار پشیمانی است؛ یعنی آزموده شده را نباید دوباره آزمود.

(عربی (۲) - متن درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۵. گزینه ۲ درست است.

رد سایر گزینه‌ها:

(۱) «مُلَمَّع» اسم مفعول است و باید حرکت حرف دوم اصلی‌اش، مفتوح باشد.

(۳) «مَصْنَع» اسم مکان است و جمع آن بر وزن مَفَاعِل درست است.

(۴) «نُقِشْتُ» فعل مضارع معلوم؛ که باید با توجه به ترجمه به صورت مجهول «نُقِشْتُ» بیاید.

(عربی (۲) - متن درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۶. گزینه ۴ درست است.

اسم بدون «ال» بعد از اسم اشاره که مبتداست؛ غلط است و نقش آن «خبر» است. (این چیزی است که...)

(عربی (۲) - درس ۲، ص ۲۸؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۷. گزینه ۳ درست است.

(۱) «خَبَّازٌ» در این گزینه خبر است.

(۲) «شِگَاكٌ» در این گزینه خبر است.

(۳) «خَطَّاءٌ» بر وزن مبالغه و مضاف‌الیه است. غَفَّار در این گزینه مضاف است و کَلَّ مضاف‌الیه

(۴) این گزینه هیچ اسم مبالغه‌ای ندارد.

(عربی (۲) - درس ۲ - ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۱۸. گزینه ۲ درست است.

در سایر گزینه‌ها به ترتیب «آتٍ ، غُذَاة (مفرد آن عادی است و اسم فاعل است)، حَامِل» اسم فاعل اند.

(عربی (۲) - متن درس ۲؛ سطح دشواری: دشوار)

۱۱۹. گزینه ۱ درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) «عَلَّامَة» اسم مبالغه است.

(۳) «قَالَ، يَعْلَم، يَرَى» افعال متعدی هستند.

(۴) «سَيَّارَة» اسم مبالغه است.

(عربی (۲) - درس ۲، ترکیبی؛ سطح دشواری: متوسط)

۱۲۰. گزینه ۳ درست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) «مَعْلَم و مَدْرَب»، اسم فاعل‌اند و گزینه اسم مفعول ندارد.

(۲) «مَعْرُوف و مَنَكِر»، اسم مفعول‌اند و گزینه اسم فاعل ندارد.

(۳) «شُعراء» مفردش «شاعر» بر وزن فاعل و «مَحْمُود» بر وزن مفعول است.

(۴) «بَاقِر و عَالِم و عَابِد»، اسم فاعل‌اند و گزینه اسم مفعول ندارد.

(عربی (۲) - متن و تمرین درس ۲؛ سطح دشواری: متوسط)

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان
سازمان سنجش آموزش کشور

تشریحی

برگزاری آزمایشی شبه امتحانات نهایی

دروس عمومی و اختصاصی پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم

✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات و نحوه مطالعه کتب درسی جهت شرکت در امتحانات نهایی؛
✓ ارزیابی کیفی و کمی سطح آگاهی و آمادگی دانش‌آموزان؛

sanjesheducationgroup

صدای داوطلب ۰۲۱-۴۲۹۶۶

sanjeshserv

ثبت‌نام‌گروهی دبیرستان‌ها ۰۲۱-۸۸۸ ۴۴ ۷۹۱-۳

www.sanjeshserv.ir

اطلاعیه شرکت در

آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی)

ویژه دانش آموزان پایه‌های دهم، یازدهم و دوازدهم و داوطلبان کنکور سراسری

رشته‌های شاخه نظری دوره دوم آموزش متوسطه

به اطلاع تمامی مدیران، مشاوران، دبیران گرامی و نیز داوطلبان آزاد و دانش آموزان دوره دوم متوسطه می‌رساند:

شرکت تعاونی خدمات آموزشی کارکنان سازمان سنجش آموزش کشور با توجه به **تأثیر قطعی سوابق تحصیلی** در نتیجه کنکور سراسری سال تحصیلی جاری و آمادگی هرچه بهتر دانش آموزان جهت حضور در امتحانات مستمر اول و دوم (پایانی نوبت اول و دوم) نسبت به طراحی و برگزاری آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی) اقدام نموده‌است.

از مهم‌ترین مزایای آزمون آزمایشی شبه نهایی می‌توان به موارد ذیل اشاره نمود:

- ✓ آشنایی با سطح علمی سؤالات (تشریحی) آزمون شبه نهایی؛ به تفکیک دروس عمومی و اختصاصی
- ✓ آشنایی و آماده‌سازی داوطلب با نمونه سؤالات شبه نهایی کشوری
- ✓ ارزیابی مداوم یاددهی و یادگیری مطالب درسی در پیشرفت تحصیلی دانش آموز؛

* طراحی سؤالات آزمون شبه امتحانات نهایی دروس عمومی و اختصاصی (تشریحی)، بر اساس ارزشیابی تحصیلی وفق مقررات و ضوابط موجود در وزارت آموزش و پرورش می‌باشد.

جهت اطلاع از تسهیلات، جزئیات ثبت‌نام و نحوه برگزاری آزمون به سایت شرکت به نشانی www.sanjeshserv.ir مراجعه فرمایید.